

Magyar Hírlap .hu

Tárlat az elhurcoltak tiszteletére

A pécsi Janus Pannonius Múzeumban eredeti tárgyak, fotók, dokumentumok és visszaemlékezések szólnak a munkatáborokról

A Szovjetunióba kényszermunkára elhurcolt magyar fiataloknak emléket állító kiállítás látható jövő év március végéig a pécsi Janus Pannonius Múzeum néprajzi osztályán. Hoppál Péter kulturális államtitkár a tegnapi megnyitón elmondta: nem szabad feledni a kommunizmus áldozatait, hiszen az elhurcoltakról a rendszerváltásig nem lehetett beszélni. Őri László pécsi alpolgármester pedig arról szólt az eseményen: reméli, hogy a tárlat segíti az emlékezés folyamatát.

Idegen ég alatt – Orosz földön meggyötörve
címmel látható tárlat Pécsen, a Janus

Pannonius Múzeum néprajzi osztályán a szovjet Gulag-táborokba hurcolt fiataloknak emléket állítva.

A deportáltak 30–40 százaléka nem élte túl a
megpróbáltatást (Fotó: MTI – Sóki Tamás)

A tegnapi megnyitón Hoppál Péter kultúráért felelős államtitkár hangsúlyozta: a második világháború után a Magyarországról elhurcolt, kisemmizett emberek száma megközelíti a 700–800 ezret, közülük mintegy 300 ezret otthonaikból és az utcáról vittek el málenkij robotra. A távirati iroda tudósítása szerint a politikus a magyarországi németység második világháború utáni kollektív megbélyegzését a 20. század egyik legnagyobb bűncselekményének nevezte. „A faji alapú népirtás utáni hónapokban újra faji alapon embereket ismét vagonba raktak, munkatáborba vittek, százezrek haltak meg az embertelen körülmények miatt” – mondta.

Rámutatott, soha nem mondhatjuk azt, hogy mindent feltártunk a korszak nyomorúságából, az 1944 és 1949 között elhurcoltak történetéről az 1956-os forradalom és szabadságharc időszakát leszámítva egészen a rendszerváltásig nem lehetett beszélni. A büntetésnek szánt „málenkij robot” évtizedekre meghatározó lelki és szellemi nyomorúságot okozott – folytatta, hangsúlyozva, hogy nem szabad feledni a kommunizmus, a Gulag és a málenkij robot áldozatait. A rendszerváltozás után született generációra utalva úgy fogalmazott: nem magától értetődő az a szabadság, amelyben élünk, amibe a mai fiatalok beleszülethettek.

Őri László pécsi alpolgármester köszöntőjében reményének adott hangot, hogy a jövő március

végéig megtekinthető kiállítás segíteni fogja az emlékezés folyamatát. Kiemelte: az erőszak soha nem teremt békét, az emberi élet értéke felülír minden érdeket, az emberi méltóság mindenkit megillet.

A kiállítás a szovjet légerekből származó eredeti tárgyak, fotók, dokumentumok és személyes sorsok, visszaemlékezések segítségével mutatja be az elhurcoltak megpróbáltatásait.

A múzeum összefoglalója szerint 1944 novembere és 1945 áprilisa között Sztálin parancsára a Vörös Hadsereg mintegy 250-300 ezer civil lakost gyűjtött össze a történelmi Magyarország területéről, s hurcolt el évekig tartó kényszerszolgálatra a Szovjetunióba.

Többségüket hadifogolylétszám-kiegészítésként, míg mintegy 130 ezer embert kimondottan német, illetve emellett Kárpátalján, Erdélyben, a Felvidéken és a Vajdaságban magyar származása miatt deportáltak.

Az elhurcoltak jórészt fiatal lányok, asszonyok voltak, hiszen a férfiak még a fronton vagy már hadifogságban voltak – olvasható a tájékoztatóban. Az éhezés, a nélkülözések, a járványok, a kíméletlen kényszerszolgálat következtében a deportáltak mintegy 30-40 százaléka nem élte túl az ottani rossz körülményeket, ők jeltelen tömegsírokban nyugszanak az egykori munkatáborok, gyárak és a vasútvonalak közelében.